

AFAZIJA I OBITELJSKO OKRUŽENJE

KAKO BITI ZAJEDNO I OSTATI SVOJ

Poliklinika za rehabilitaciju
slušanja i govora SUVAG

ŠTO JE AFAZIJA?

Afazija je stečeni poremećaj u jeziku i govoru, razumijevanju govora, čitanju, pisanju, računanju te poremećaj u orientaciji u vremenu i prostoru nastao kao posljedica stečenog oštećenja mozga. Afazija unosi značajne promjene u svakodnevnicu obitelji.

SIMPTOMI AFAZIJE SU:

TEŠKOĆE U SPONTANOM GOVORU

- otežani izgovor
- teškoće dosjećanja riječi
- gramatičke teškoće

TEŠKOĆE U RAZUMIJEVANJU TUĐEG GOVORA

- nerazumijevanje značenja riječi
- nerazumijevanje pitanja, uputa i sadržaja

TEŠKOĆE U ČITANJU I PISANJU

- teškoće prepoznavanja i imenovanja slova
- teškoće razumijevanja pročitanog
- nemogućnost/ teškoće pisanja dominantnom rukom
- teškoće prepisivanja
- teškoće samostalnog pisanog iskaza

TEŠKOĆE U RAČUNANJU

- teškoće prepoznavanja i imenovanja brojeva
- teškoće izvođenja računskih operacija

TEŠKOĆE ORIJENTACIJE U VREMENU I PROSTORU

- otežano snalaženje na satu i u prostoru
- narušena shema tijela

KOMUNIKACIJSKI OBRASCI ZA RAD S OSOBOM S AFAZIJOM

A) razumijevanje:

- napišite mu ključnu riječ ili frazu dok je izgovarate
- govorite polako i razgovjetno, u kratkim rečenicama
- ako mislite da je razumijevanje kod oboljele osobe očuvano, a zapravo je oštećeno - oboljele osobe se fokusiraju i na facijalnu ekspresiju i neverbalne znakove koje pružaju sugovornici
- često koristite geste kako bi prezentirali ideju ili neki predmet

B) izražavanje (ekspresija)

- ne izgovarajte riječi umjesto oboljelog - neka vam pokaže, gestikulira, opiše, napiše ili mu dajte vremena za odgovor
- pitajte ako niste razumjeli - uvijek treba imati blizu sebe maleni blok i olovku da ih možete koristiti u svakoj situaciji

**NIKADA NE GOVORITE U PRISUTNOSTI OBOLJELOG O NJEMU S TREĆOM OSOBOM!
IZBJEGAVAJTE „DJEĆJI“ GOVOR!**

AFAZIJA U OBITELJI

Situacije u kojima cijela obitelj ima afaziju:

- kada se osoba s afazijom svako jutro budi plačući jer on/ona još uvijek ima afaziju
- kada supružnik mora uvijek biti prisutan jer se osoba s afazijom ne osjeća ugodno odgovarajući na pitanja ili pokušavajući komunicirati s nekim
- kada osoba s afazijom ima fizičke teškoće i treba pomoći u obavljanju osobne higijene
- kada osobe s afazijom ne mogu voziti automobil i trebaju prijevoz do bolnice ili na druga mjesta
- kada osobu s afazijom nije sigurno ostaviti samu dok njegovatelj obavlja druge poslove

ČLAN OBITELJI KAO PRUŽATELJ POMOĆI- ZAMJENE ULOGA

Član obitelji tijekom kraćeg ili dužeg vremena , a ponekad i doživotno preuzima ulogu skrbnika. Na taj način dolazi do zamjene uloga u partnerskom odnosu i obitelji s teškoćama u partnerskoj vezi, npr.:

vodeći partner postane slabiji partner - javljaju se napetosti u vezi - ljutnja i bijes kod zdravog patnera,a očaj i bespomoćnost kod bolesnog

- kad se prije „slabom“ partneru svida vodeća uloga – zdravi partner gura oboljelog u ulogu „bolesnog“ i „onog kojem je nužna skrb“, tj. u nesamostalnost - loše utječe na samopoštovanje i raspolaženje oboljelog
- kad oboljeli želi da se o njemu stalno skrbi – različiti su razlozi za ovakvo ponašanje, izbjegavanje neugodnih situacija (telefonski razgovor)/ izbjegavanje otežane radnje za koju zbog invaliditeta treba više vremena ili oboljeli partner traži dodatnu pažnju zdravog partnera

KAKO UKLOPITI AFAZIJU U OBITELJSKO OKRUŽENJE?

- svi članovi obitelji moraju shvatiti da je cilj rehabilitacije postizanje maksimalne samostalnosti oboljelog
- svi članovi obitelji moraju se ponašati odgovarajuće ne samo tijekom rehabilitacije nego i svakodnevno po završetku rehabilitacije na oboljelog se ne trebaju stavljati pretjerani zahtjevi → treba nešto učiniti samo kad to zaista može!

KAD SE EMOCIJE PROMJENE

Prilikom dugotrajne nesamostalnosti oboljelog, zdravom partneru preostaje uloga trajnog pomagača ili čak skrbnika pa se partnerska ljubav može pretvoriti u naklonost koja se osjeća prema prijatelju ili braći i sestrama → oba partnera trebaju prihvati promjenjene emocije jer predbacivanje oboljelog ili osjećaji krivnje zdravog partnera ne pomažu u oporavku.

PRAVO CLANA OBITELJI NA „SLOBODNI PROSTOR“ I VLASTITE POTREBE

Često članovi obitelji zanemaruju svoje potrebe i ne zadovoljavaju ih.

U nekim slučajevima bolesni partner izaziva osjećaje krivnje kad se zdravi partner bavi onime što ga zanima.

Oboljelom ne pomaže ako se partner više ne miče od njega i više ne osjeća životnu radost → našim životom ne smije upravljati nitko drugi (pa ni bolesni partner) osim nas!

U Poliklinici SUVAG, uz suvremene znanstvene spoznaje

i nove tehnologije, primjenjuje se verbotonalna metoda

autora akademika Petra Guberine, utemeljitelja ustanove.

Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG

Služba za medicinsku dijagnostiku i funkcionalnu terapiju slušanja

Ulica kneza Ljudevita Posavskog 10, Zagreb

Telefoni: (01) 46 29 600; 46 29 629; 46 29 645

Fax: (01) 46 29 789

E-mail: zagreb@suvag.hr

www.suvag.hr

Uredili:

doc.dr.sc. Adinda Dulčić, prof.logoped
Darija Hercigonja Salamoni, prof.logoped

Pripremili:

Martina Vuković Ogrizek, prof. logoped
Rafaela Martić, prof.logoped